

Handel med serviceydelser i Danmark

1. Projektdeltagere

- Nikolaj Malchow-Møller, CEBR (koordinator)
- Jakob Roland Munch, Københavns Universitet, EPRU og CEBR
- Jan Rose Skaksen, Copenhagen Business School og CEBR

2. Projektbeskrivelse

Baggrund:

Handel med serviceydelser er i stigende grad blevet et relevant emne – både forskningsmæssigt og politisk. Lavere handelsomkostninger og færre handelsbarrierer har således muliggjort en øget handel med sådanne ydelser på tværs af lande. Et eksempel på dette er østudvidelsen af EU, som bl.a. åbner helt op for denne type af handel mellem de gamle og de nye EU-lande, hvilket både på kort og langt sigt må forventes at have betydelige konsekvenser for den danske handel med og produktion af serviceydelser.

En sektor, der allerede i et vist omfang er påvirket af østudvidelsen, er bygge- og anlægssektoren. Her er der for tiden ca. 2.500 aktive arbejdstilladelser givet til østeuropæere, der har ønsket at tage arbejde i Danmark. Men hertil skal lægges den arbejdskraft, der er midlertidigt udstationeret af udenlandske (østeuropæiske) virksomheder i Danmark som led i den internationale Mode-4 handel med serviceydelser.¹ I bygge- og anlægssektoren gør man fx brug af østeuropæiske underleverandører i forbindelse med en række ydelser, hvilket betyder, at mange østeuropæiske virksomheder midlertidigt sender arbejdere til Danmark. Disse konsekvenser af østudvidelsen – eller internationaliseringen mere generelt – ved man meget lidt om.

¹ Mode-4 handel med serviceydelser er defineret ved, at arbejdskraften, der skal producere ydelsen, midlertidigt flyttes til leveringsstedet, enten som uafhængig arbejdskraft eller via en udstationerende virksomhed, se Bhagwati, Panagariya and Srinivasan (2004).

For tiden er bygge- og anlægssektoren stadig præget af en konjunktursituation, hvor der har været en udpræget mangel på arbejdskraft. Et væsentligt spørgsmål er imidlertid, hvad der sker, når konjunkturerne normaliseres. Nogle frygter, at de lave lønninger i Østeuropa på længere sigt vil underminere lønniveauet for en række serviceydelser i Danmark. Andre peger på, at der i Østeuropa også er attraktive eksportmarkeder for danske serviceydelser, og en specialisering på linie med den, der er set ved vareproduktion, kan være med til at løfte produktiviteten og dermed øge velstanden både i Østeuropa og i Danmark.

Generelt ved man meget lidt om den internationale handel med serviceydelser, se fx Lipsey (2006). Dette gælder både med hensyn til omfanget/karakteren af denne handel – hvor tilgængelige internationale data er langt mere sparsomme, end når det gælder traditionel varehandel – og med hensyn til de mekanismer, der ligger til grund for denne handel, som må forventes at adskille sig betydeligt fra den traditionelle handel med varer.

Formål og metode:

Formålet med dette projekt er derfor at afklare:

- 1) Omfanget og karakteren af Danmarks internationale handel med serviceydelser.
- 2) Hvilke faktorer der er bestemmende for (Mode-4) handlen med serviceydelser.

Del 1:

Som nævnt er den internationale handel med serviceydelser kun beskrevet og analyseret i meget begrænset omfang på grund af manglende data, se fx Lipsey (2006) og Amiti og Wei (2005). Derfor er der både nationalt og internationalt et stort behov for at klarlægge helt basale karakteristika ved denne handel.

I Danmark kan handlen med serviceydelser gennem virksomheder imidlertid opgøres på et meget detaljeret niveau. Det er således muligt at koble Omsætningsstatistikens informationer om samlet eksport og import af varer og tjenester på virksomhedsniveau med Udenrigshandelsstatistikens informationer om varekøb og varesalg. På denne måde kan man opgøre de enkelte virksomheders eksport og import af serviceydelser. Denne mulighed for at belyse både omfanget og karakteren af handlen med serviceydelser på virksomhedsniveau er helt unik og kan så vidt vi ved kun foretages på danske data. Potentialet for en analyse af denne karakter er derfor betragteligt.

En særlig gren af handlen med serviceydelser er den såkaldte Mode-4 handel, der er defineret ved, at arbejdskraften, der skal producere ydelsen, midlertidigt flyttes til leveringsstedet. Dette kan ske enten som uafhængig arbejdskraft, der ansættes på leveringsstedet af en lokal virksomhed (kanal 1), eller som arbejdskraft udstationeret af den leverende virksomhed (kanal 2), jf. fx Bhagwati, Panagariya and Srinivasan (2004). Typiske eksempler er således håndværksydelser, rengøring og konsulenttydelser.

I Danmark har vi unikke data, der giver os mulighed for at belyse omfanget af denne type handel med serviceydelser. Udenlandske virksomheder, der skal levere serviceydelser i Danmark skal således momsregistreres. Dermed er det muligt at få omsætningstal for disse virksomheders aktiviteter i Danmark – og dermed kan man opgøre Mode-4 importen af serviceydelser via kanal 2.

Derudover kan man udnytte Danmarks Statistiks vandringsregistre kombineret med IDA data til at måle omfanget af uafhængig arbejdskraft, der midlertidigt har taget arbejde i Danmark, dvs. den første kanal. Dette kan gøres helt ned på arbejdsstedsniveau, og vi kan således se, hvilke brancher og lokalområder, der især gør brug heraf. Ligeledes kan registrene bruges til at opgøre omfanget af arbejdskraft, der midlertidigt forlader landet – altså Mode-4 eksporten af serviceydelser.

Samlet set, vil denne del af projektet derfor kunne skabe et unikt billede af den danske internationale handel med serviceydelser – både på et aggregeret og et disaggregeret niveau.

Del 2:

Anden del af projektet går ud på at undersøge, hvad der driver Mode-4 handlen med serviceydelser. Er denne fx primært motiveret af pris- og lønforskelle eller spiller produktdifferentiering også en væsentlig rolle, som vi kender det fra den traditionelle varehandel? Og hvilken rolle spiller individers og virksomheders karakteristika for deres tilbøjelighed til at eksportere serviceydelser?

Den eksisterende litteratur giver kun i meget begrænset omfang svar på disse spørgsmål, se fx Markusen og Strand (2007). Svarene vil imidlertid være af stor betydning for at forstå, hvordan denne handel adskiller sig fra den traditionelle handel med varer samt hvilke effekter, den kan forventes at have i en stadig mere globaliseret verden.

Til at belyse denne del udnytter vi, at vi har helt unikke data for den interregionale og internationale Mode-4 eksport af serviceydelser inden for bygge- og anlægsbranchen i Danmark. Disse data stammer fra oplysninger om skattefri rejsegodtgørelse og fradrag på selvangivelsen i forbindelse med midlertidig udstationering og gør, at vi kan identificere både de virksomheder og de personer, som deltager i eksporten af serviceydelser, samt koble dette med individ- og virksomhedsinformation fra IDA og FIDA databaserne. Dette er igen en unik datamæssig mulighed med et betydeligt forskningsmæssigt potentiale, da både individ- og virksomhedskarakteristika må forventes at spille en væsentlig rolle i forbindelse med handel med serviceydelser (se nedenfor). Og ingen har tidligere været i stand til at inddrage disse karakteristika i en analyse.

Vi har allerede i et tidligere studie dokumenteret, at der forekommer både en betydelig interregional og international handel med serviceydelser inden for bygge- og anlægsbranchen samt markante interregionale lønforskelle (Malchow-Møller, Munch og Skaksen, 2007). Ideen er nu at anvende disse data til at opstille og estimere en strukturel model for eksporten af håndværksydelser i Danmark – inspireret af de strukturelle modeller, der anvendes inden for arbejdsudbudslitteraturen, se fx Blundell, Macurdy og Meghir (2007), og litteraturen om ”off-farm labour supply”, se fx Newman and Gertler (1994) og Malchow-Møller og Svarer (2005). Teknikkerne til estimation af denne type modeller (fortrinsvis Maximum Likelihood eller GMM) er også udviklet i arbejdsudbudslitteraturen, se fx Blundell, Macurdy og Meghir (2007), men er stadig under løbende udvikling.

Da leveringen af håndværksydelser kan foregå enten gennem en virksomhed eller via uafhængig arbejdskraft, der midlertidigt tager arbejde i en lokal virksomhed, vil vores model indeholde modelleringer af både arbejdstagernes beslutninger om at deltage i eksport af håndværksydelser og virksomhedernes beslutninger om at eksportere håndværksydelser samt relevante markedskarakteristika. Det må således forventes, at bl.a. arbejdstagerens familiemæssige situation har betydning for hans/hendes omkostninger ved at eksportere serviceydelser, da dette indebærer, at han/hun må være væk fra familien i kortere eller længere perioder. Ligeledes kan man forestille sig, at kun virksomheder af fx en vis størrelse vil engagere sig i handel med serviceydelser, da der formodentlig er visse faste omkostninger forbundet hermed. Endelig må det lokale lønniveau (i forhold til det generelle lønniveau) forventes at spille en rolle, hvis handlen er drevet af prisforskelle, idet lønninger udgør en meget betydelig andel af omkostningerne ved serviceydelser.

Selvom modellen vil blive estimeret på data fra bygge- og anlægsbranchen i Danmark vil den give en generel indsigt i hvilke faktorer, der er bestemmende for handlen med serviceydelser. Og fordi der er tale om en strukturel model – kan vi efterfølgende anvende den til en række "counterfactual experiments". Den kan således benyttes til at forudsige, hvor følsom handel med serviceydelser er over for lønforskelle og/eller om den i højere grad synes at reflektere gevinster ved produktdifferentiering.² Dette kan naturligvis bruges til at afgøre, hvor integrerede de lokale markeder i Danmark er, og dermed bedømme risikoen for lokale flaskehalse. Men det kan også anvendes bredere til at skønne over handlen med serviceydelser fra Østeuropa i forbindelse med EU udvidelsen, og hvordan denne vil udvikle sig og påvirkes af konjunkturændringer og politikændringer.

Modellen kan også anvendes til mere specifikke policyanalyser. I forbindelse med den interregionale handel med serviceydelser i bygge- og anlægssektoren i Danmark er det fx tilfældet, at håndværkere, der udstationeres, kan opnå enten skattefri rejsegodtgørelse eller et ligningsmæssigt fradrag. Dette fradrag er på det seneste blevet kritiseret for også at kunne udnyttes af den østeuropæiske arbejdskraft i Danmark, således at mange østeuropæere som følge af disse fradrag kun betaler forholdsvis lidt i skat i Danmark (se Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, 2007). Dette kan fremføres som et argument for at afskaffe muligheden for sådanne fradrag. Ved hjælp af den estimerede model kan vi vurdere betydningen af dette fradrag for den interregionale handel med serviceydelser i Danmark.

Tilsvarende vil modellen på grund af den strukturelle tilgang kunne anvendes til at analysere betydningen af fx ændringer i reglerne for, hvornår arbejdsløse kan tvinges til at tage et arbejde i en anden landsdel (dvs. lade sig udstationere). Omvendt vil disse resultater i høj grad hænge på den anvendte struktur i modellen og vil derfor skulle tages med et vist forbehold.

² Bemærk, at vi ikke direkte har data på, hvilke produkter der sælges. Betydningen af produktdifferentiering kan imidlertid udledes fra den strukturelle model ved at udnytte information om forskelle i eksportadfærd for individer med forskellige lønniveauer. For eksempel: Hvis handlen kun er drevet af prisdifferencer, så burde den udelukkende foregå ud af lavtlønsområder, hvorimod produktdifferentiering også kan give anledning til handel ud af højt lønsområder. Bemærk, at produktdifferentiering således kan dække over både andre produkter og bedre produkter.

Forventede resultater:

Samlet set vil projektet bidrage betydeligt til vores forståelse af den internationale og interregionale handel med serviceydelser, som rent forskningsmæssigt er et stærkt underbelyst område. Specifikt forventer vi, at projektet som minimum kan give svar på følgende spørgsmål:

Del 1:

- Hvad er omfanget og sammensætningen af den danske internationale handel med serviceydelser?
- Hvad karakteriserer denne handel? Er der virksomheder, brancher og lokalområder, der specialiserer sig i denne handel?
- Hvordan har handlen udviklet sig over tid?
- Hvilken betydning har østudvidelsen af EU haft for omfanget af denne handel?

Del 2:

- Hvad karakteriserer de firmaer og personer, der eksporterer serviceydelser i bygge- og anlægssektoren?
- Hvilke faktorer bestemmer eksportomkostningerne ved handel med serviceydelser og dermed individers og virksomheders tilbøjelighed til at deltage i denne handel?
- Hvor stor en del af den interregionale handel skyldes produktdifferentiering og hvor stor en del skyldes pris- og lønforskelle?
- Hvad er effekten af de danske skatteregler i forbindelse med udstationering på omfanget og karakteren af den interregionale handel?

Svarene på ovenstående spørgsmål vil mere generelt give en indsigt i hvornår og hvordan handel med serviceydelser opstår, og hvilke konsekvenser det har. Dette vil efterfølgende kunne bruges til at vurdere konsekvenserne af østudvidelsen af EU for den internationale handel med serviceydelser.

3. Tids- og publikationsplan

Arbejdet på dette projekt forventes påbegyndt i sommeren 2008 og vil strække sig over 1-2 år.

Målet er at producere to videnskabelige artikler til internationale videnskabelige tidsskrifter. Derudover vil resultaterne søges formidlet i en dansk kontekst enten via en artikel i et dansksproget tidsskrift eller via indlæg i medierne.

De videnskabelige artikler vil endvidere blive fremlagt på internationale og nationale konferencer/workshops inden indsendelse til videnskabelige tidsskrifter.

4. Budget

De betydeligste dele af arbejdet med dette projekt ligger i dataarbejdet samt opstillingen og den efterfølgende estimation af den strukturelle model. Dette er til gengæld relativt tidskrævende opgaver, hvorfor den væsentligste budgetpost i denne ansøgning er løn/frikøb for de involverede forskere. Derudover ansøger vi om et beløb til forskningsassistance (klargøring af data) samt til formidling af resultater på nationale og internationale konferencer/workshops. I alt søges om 456.000 kr. fordelt på følgende poster:

- Løn/frikøb af forskere (NMM, JRM og JRS) (i alt ca. 6 mdr. à 50.000,-): ³	300.000,-
- Forskningsassistance (student, ½ år):	50.000,-
- Konferencer/rejser	<u>30.000,-</u>
- Overhead (20% af ovenstående):	<u>76.000,-</u>
- I alt:	<u>456.000,-</u>

³ Som udgangspunkt planlægges 2 måneders løn/frikøb for hver af de involverede forskere, men den endelige fordeling vil afhænge både af hvilke aktiviteter på projektet der viser sig mest tidskrævende samt de deltagende forskeres øvrige forpligtelser.

5. Referencer

Amiti, M. og S.-J. Wei (2005): "Fear of Outsourcing: Is it Justified?", *Economic Policy*, 20, 308-347.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (2007): *Økonomiske Tendenser*. København.

Bhagwati, J., A. Panagariya and T.N. Srinivasan (2004): "The Muddles over Outsourcing", *Journal of Economic Perspectives*, 18, 93-114.

Blundell, R., T. MaCurdy og C. Meghir (2008): "Labor Supply Models: Unobserved Heterogeneity, Nonparticipation and Dynamics", in Heckman, J.J. and E.E. Leamer (eds): *Handbook of Econometrics*, Vol. 6A, 4667-4775.

Lipsey, R.E. (2006): "Measuring International Trade in Services", NBER working paper no. 12271.

Malchow-Møller, N., J.R. Munch og J.R. Skaksen (2007): "Mobilitet af håndværksydelser i Danmark", *Nationaløkonomisk Tidsskrift*.

Malchow-Møller, N. og M. Svarer (2005): "Wage-Labour Activities by Agricultural Households in Nicaragua", *Journal of Development Studies*, 41, 1221-1246.

Markusen, J.R. og B. Strand (2007): "Trade in Business Services in General Equilibrium", NBER working paper no. 12816

Newman, J.L. and P.J. Gertler (1994): "Family Productivity, Labor Supply, and Welfare in a Low Income Country", *Journal of Human Resources*, 29, 989-1026.

Curriculum Vitae

October 2007

Nikolaj Malchow-Møller
 Director of Research
 Centre for Economic and Business Research (CEBR)
 Copenhagen Business School
 Porcelaenshaven 16A, DK-2000 Frederiksberg
 Phone: (+45) 3815 3480
 E-mail: nmm.cebr@cbs.dk
 Web: <http://www.cebr.dk/nmm>

Education:

Ph.D., University of Aarhus, Department of Economics, 1998-2002.
 MSc in Economics and Econometrics with distinction, University of Southampton, 1996-1997.

Awards:

- Grundfos Prize, Poul Due Jensen's Foundation, 2003
- McKinsey Award, for top BA degree, University of Aarhus, 1996
- Schrumbske Mindelegat for top highschool degree, Svendborg Gymnasium, 1992

Publications

A. Theses, Books, and Monographs:

1. Denmark and the Information Society: Challenges for Research and Education Policy, 2003, DJOEF Publishing, Copenhagen (with Svend E. Hougaard Jensen, Ulrich Kaiser, Jan Rose Skaksen and Anders Sørensen).
2. Indblik i statistik – en grundbog for videregående uddannelser, 2003, Gyldendal Undervisning, Copenhagen (with Allan Würtz).
3. Dynamic Behaviour and Agricultural Households in Nicaragua, 2002, Ph.D. thesis, University of Aarhus.
4. Matematik og økonomi, 2001, Gyldendal Undervisning, Copenhagen (with Jens Jakob Nordvig-Rasmussen).

B. Articles in International Journals/Books:

5. “Defining and Measuring Entrepreneurship”, *Foundations and Trends in Entrepreneurship*, forthcoming, 2007 (with Jens Iversen and Rasmus Jørgensen).
6. “Strategic Interaction in Undeveloped Credit Markets”, *Journal of Development Economics*, 86, 275-298, 2006 (with Thomas Barnebeck Andersen).
7. “The Buffer-Stock Consumption Model with Endogenous Income Shifts”, *Contributions to Macroeconomics*, 5 (1), Article 6, 2005 (with Bo Jellesmark Thorsen).
8. “Wage-Labour Activities by Agricultural Households in Nicaragua”, *Journal of Development Studies*, forthcoming (with Michael Svarer).
9. “Repeated Real Options: Optimal Investment Behaviour and a Good Rule of Thumb”, *Journal of Economic Dynamics and Control*, forthcoming (with Bo Jellesmark Thorsen).
10. “Real-Options Aspects of Adjacency Constraints”, *Forest Policy and Economics*, 6, 2004, 261-270 (with Niels Strange and Bo Jellesmark Thorsen).

11. “Estimation of the Multinomial Logit Model with Random Effects”, *Applied Economics Letters*, 10, 2003, 389-392 (with Michael Svarer).
12. “Afforestation as a Real Option: Choosing among Options”, in Helles, F., N. Strange, and L. Wichmann (eds.): *Recent Accomplishments in Applied Forest Economics Research*, 2003, pp. 73-80, Kluwer (with Bo Jellesmark Thorsen).

C. Articles in Danish Journals/Books:

13. “Holdninger til immigration - er danskerne specielle?”, *Nationaløkonomisk Tidsskrift*, 145, 2007 (with Jakob Roland Munch, Sanne Schroll and Jan Rose Skaksen).
14. “Changes in Demand for Skilled Labour in Denmark – A Disaggregate Perspective”, *Nationaløkonomisk Tidsskrift*, 142, 2004 (with Jan Rose Skaksen).
15. “Danmark i vidensamfundet – udfordringer for forsknings- og uddannelsespolitikken”, *Samfundsøkonomen*, 7, 2003, 4-11 (with Svend E. Hougaard Jensen, Ulrich Kaiser, Jan Rose Skaksen and Anders Sørensen).

D. Feature Articles:

16. “Udfordringer for forskningspolitikken”, kronik, *Jyllands-Posten*, May 20, 2003 (with Svend E. Hougaard Jensen, Ulrich Kaiser, Jan Rose Skaksen and Anders Sørensen).
17. “Skræddersy uddannelserne”, kronik, *Politiken*, August 12, 2003 (with Svend E. Hougaard Jensen).

E. Agency Reports:

18. “Entrepreneurship, Human Capital and the Labour Market”, 2007, *report prepared for the National Agency for Enterprise and Construction, Danish Ministry of Economics and Business Affairs* (with Anders Sørensen).
19. “Equality of Opportunity in EU Law and Economic Implications of Human Rights Phase II”, 2005, *report prepared for the World Bank* (with Peter Hjertholm, Thomas B. Andersen, Morten Bennedsen and Jens Kovsted).
20. “Videninvesteringer, produktivitet og velstand”, 2005, *report prepared for Dansk Industri* (with Svend Erik Hougaard Jensen and Anders Sørensen).
21. “Debt Sustainability in Mozambique”, 2005, *report prepared for the Danish International Development Agency, DANIDA*.
22. “Institutions and Growth – a Literature Survey”, 2005, *report prepared for DANIDA* (with Morten Bennedsen and Frederik Vinten).
23. “Appraisal: Proposal for Danish Multi-Year Budget Support to Mozambique”, 2004, *report prepared for DANIDA, Danish Ministry of Foreign Affairs* (with Morten Elkjær).
24. “Globalisering og ulighed på det danske arbejdsmarked”, 2003, *report prepared for the Danish Ministry of Economics and Business Affairs* (with Jan Rose Skaksen).
25. “Pre-Appraisal: Danish Budget Support to Bolivia”, 2003, *report prepared for DANIDA, Danish Ministry of Foreign Affairs* (with Ole Winckler Andersen and Trine Mønsted).

Conferences/workshops (organiser):

1. Organiser of CEBR conference on “Entrepreneurship: Occupational Choice and Financing”, Copenhagen, June 6-7, 2006.
2. Organiser of CEBR workshop on “Governance and Development in the Middle East and North Africa”, Copenhagen, January 17, 2006.

3. Organiser of CEBR workshop on “Entrepreneurship”, Copenhagen, October 10-11, 2004.

Refereeing:

BE Journals in Macroeconomics; European Economic Review; FinansArchiv; Journal of Agricultural Economics; Journal of Applied Econometrics; Journal of Economic Dynamics and Control; Journal of Forest Products Business Research; Nationaløkonomisk Tidsskrift; Scandinavian Journal of Economics.

Language Proficiencies:

- Speaks/writes fluently: Danish and English.
- Speaks/writes: Spanish.
- Understands: French and German.

October 2007

CURRICULUM VITAE JAKOB ROLAND MUNCH

Department of Economics
University of Copenhagen
Studiestræde 6
DK-1455 Copenhagen K
Denmark

Tel: +45 35323019
Fax: +45 35323000
E-mail: Jakob.Roland.Munch@econ.ku.dk
www.econ.ku.dk/jrm/

PERSONAL DETAILS

Nationality: Danish
Date of Birth: September 8, 1970

CURRENT POSITION

Associate Professor, Department of Economics, University of Copenhagen (since August 2004)

PROFESSIONAL AFFILIATIONS

Core Member, Centre for Economic and Business Research (CEBR), Copenhagen Business School (since January 2005)

Research Fellow, Economic Policy Research Unit (EPRU), University of Copenhagen (since March 2006)

PREVIOUS EMPLOYMENT

Senior economist, Danish Economic Council (January 2001 – July 2004)

Economist, Danish Economic Council (September 1999 – December 2000)

EDUCATION

Ph.D. in Economics, University of Aarhus, Denmark, (March 2000). Thesis: "Economic Integration and Industrial Location in Unionized Countries"

Visiting research student, London School of Economics and Political Science (September 1998 – December 1998)

Special student, Graduate School of Arts and Science, Harvard University (January 1997 – June 1997)

Msc in Mathematics and Economics, University of Aarhus, Denmark (June 1996)

RESEARCH INTERESTS

International economics, labour economics, public economics and applied microeconometrics

RESEARCH GRANTS

Co-investigator, "Danish Firms and the Sources of Productivity Gains from International Integration" funded by the EPRN Network (June 2007 – December 2008)

Co-investigator, "Displacement effects of subsidised employment programmes" funded by the EPRN Network (October 2006 – October 2007)

Co-investigator, "Taxation and labour mobility" funded by the EPRU Network (January – December 2006)

Co-investigator, "The social impact of relocation of economic activities: A comparative analysis for Denmark, Germany and the UK" funded by the EPRU Network (January – December 2006)

Co-investigator, "EU enlargement and the Danish labour market" funded by the Rockwool Foundation Research Unit (July 2005 – December 2008)

Principal investigator, "Wage formation in Denmark: globalisation, trade unions and decentralisation" funded by the Danish Social Science Research Council (January 2004 – December 2006)

Co-investigator, "Home Ownership, Commuting and Labour Mobility in Europe", funded by European Science Foundation and the Danish Social Science Research Council (January 2004 – December 2006)

Co-investigator, "Housing market regulation and labour market outcomes" funded by the Danish Social Science Research Council (January 2002 – December 2003)

TEACHING EXPERIENCE

International economics, 3rd year course, University of Copenhagen (fall 2005, fall 2006, spring 2007)

Economic policy, 3rd year course, University of Copenhagen (fall 2004, spring 2005)

Labour market implications of globalisation and outsourcing, course for visitors, University of Copenhagen (since November 2005)

Globalisation and economic geography, graduate seminar, University of Copenhagen (spring 2001)

Introductory microeconomics, TA, University of Aarhus (spring 1999)

Advanced microeconomics, TA, University of Aarhus (fall 1997)

Mathematics for economists, TA, University of Aarhus (fall 1995)

Introductory micro- and macroeconomics, TA, University of Aarhus (January 1993 – June 1995)

CONFERENCE AND SEMINAR PRESENTATIONS

European Trade Study Group, Athens University of Economics and Business, September 2007

Nordic International Trade Seminars, Stockholm University, May 2007

Panel Data Conference, Cambridge University, July 2006

Second Danish International Economics Workshop, Aarhus, May 2006

EALE/SOLE World Conference, San Francisco, June 2005

Nordic International Trade Seminars, Helsinki Center of Economic Research, May 2005

First Danish International Economics Workshop, Aarhus, March 2005

Conference on "Labor Market Models and Matched Employer-Employee Data", Sandbjerg, August 2004

Nordic conference on The Effects of Labour Market Policy and Education, Copenhagen, February 2004

Spring Meeting for Young Economists, University of Sorbonne, April 2002

Conference on "Globalization and the Welfare State", Kolding, August 2000

EALE/SOLE World Conference, Milan, June 2000

Congress of the European Economic Association, Santiago de Compostela, September 1999

Nordic International Trade Seminars, Norwegian School of Economics and Business Administration, May 1999

Conference on "Globalization and the Welfare State", Ebeltoft, March 1999

Invited seminars at University of Aarhus, October 2005, The Danish National Institute of Social Research, Copenhagen, December 2004, National Centre for Register-based Research, Copenhagen, February 2004, Center for Housing Research, Tisvildeleje, September 2003, The Danish National Institute of Social Research, Copenhagen, June 2003, Center for Economic and Business Research, Copenhagen, December 2002, Center for Housing Research, Espergærde, September 2001, Copenhagen Business School, April 1999, Center for Economic Performance, London School of Economics, November 1998, University of Aarhus, September 1998.

PUBLICATIONS AND WORKING PAPERS

Refereed publications:

Jespersen, S., J. R. Munch and L. Skipper (2007), Costs and Benefits of Danish Active Labour Market Programmes, *Labour Economics*, forthcoming.

Munch, J. R., M. Rosholm and M. Svarer (2007), Home Ownership, Job Duration, and Wages, *Journal of Urban Economics*, forthcoming.

Munch, J. R. and L. Skipper (2007), Program Participation, Labor Force Dynamics, and Accepted Wage Rates, *Advances in Econometrics*, forthcoming.

Malchow-Møller, N., J. R. Munch, S. Schroll and J. R. Skaksen (2007), Holdninger til Immigration. Er Danskerne Specielle?, *Nationaløkonomisk Tidsskrift (Danish Journal of Economics)* 145, pp. 59-82.

Munch, J. R., M. Rosholm and M. Svarer (2006), Are Homeowners Really More Unemployed? *Economic Journal* 116, pp. 991-1013.

Svarer, M., M. Rosholm and J. R. Munch (2005), Rent Control and Unemployment Duration. *Journal of Public Economics*, 89, pp. 2165-2181.

Munch, J. R. and M. Svarer (2005), Mortality and Socio-economic Differences in Denmark: A Competing Risks Proportional Hazard Model, *Economics and Human Biology*, 3, pp. 17-32.

Munch, J. R. (2003), The Location of Firms in Unionized Countries, *Scandinavian Journal of Economics* 105, pp. 49-71.

Munch, J. R. (2003), Har kommunal skat og service betydning for flyttemønstrene?, *Nationaløkonomisk Tidsskrift (Danish Journal of Economics)* 141, pp. 53-67.

Munch, J. R. and M. Svarer (2002), Rent Control and Tenancy Duration, *Journal of Urban Economics* 52, pp. 542-560.

Munch, J. R. and J. R. Skaksen (2002), Product Market Integration and Wages in Unionized Countries, *Scandinavian Journal of Economics* 104, pp. 289-299.

Jespersen, S. og J. R. Munch (2001), Hvem har glæde af huslejereguleringen?, *Nationaløkonomisk Tidsskrift (Danish Journal of Economics)* 139, pp. 258-277.

Munch, J. R. and J. R. Sørensen (2000), Competitiveness and Product Market Integration, *Open Economies Review* 11, pp. 359-381.

Other (non-refereed) publications:

Munch, J. R. og J. R. Skaksen (2006), Er uddannelse en forudsætning for velstand og vækst i en globaliseret verden? i T. B. Henriksen (red.), *Skabt til Vækst*, Børsens Forlag, 2006, pp. 25-38.

Hansen, J. V., J. R. Munch og L. Skipper (2003), Effekter af aktiveringsindsatsen - en replik, *Samfundsøkonomen* 2003:3, pp. 29-32.

Høj, A. K. og J. R. Munch (2002), Mod et retfærdigt og effektivt boligmarked, *Samfundsøkonomen* 2002:1, pp. 21-27.

Working papers:

Malchow-Møller, N., J. R. Munch, S. Schroll and J. R. Skaksen (2006), Explaining Cross-Country Differences in Attitudes towards Immigration in the EU-15, Working Paper.

Munch, J. R. and J. R. Skaksen (2006), Human Capital and Wages in Exporting Firms, IZA Discussion paper No. 2409.

Malchow-Møller, N., J. R. Munch, S. Schroll and J. R. Skaksen (2006), Attitudes Towards Immigration: Does Economic Self-Interest Matter? IZA Discussion paper No. 2283.

Munch, J. R. (2006), Career Changes and the Loss of Human Capital.

Munch, J. R. and J. R. Skaksen (2005), Specialization, Outsourcing and Wages, IZA Discussion paper No. 1907.

Munch, J. R. (2005), International Outsourcing and Individual Job Separations, Discussion paper 05-11, Department of Economics, University of Copenhagen.

Munch, J. R. (2004), The Rise and Decline of Union Power, Working Paper.

WORK IN PROGRESS

EU enlargement and the Danish labour market (with Nikolaj Malchow-Møller, Sanne Schroll and Jan Rose Skaksen)

Wage Dispersion and Decentralization of Wage Bargaining (with Christian Dahl and Daniel le Maire)

Taxation and labour mobility (with Claus Thustrup Kreiner and Hans Jørgen Whitta-Jacobsen)

The social impact of relocation of economic activities: A comparative analysis for Denmark, Germany and the UK (with Holger Görg and Ingo Geishecker)

Displacement effects of subsidised employment programmes (with Svend Jespersen and Lars Skipper)

Danish Firms and the Sources of Productivity Gains from International Integration (with David Hummels and Chong Xiang)

Curriculum Vitae

October, 2007

Name:

Jan Rose Skaksen

Former name:

Jan Rose Sørensen

Address:

Rosenstandsvej 19, 1., 2920 Charlottenlund

Birth:

March 1st, 1962

Marital status:

Married to Mette Rose Skaksen

Children:

Mathilde Rose Skaksen, born 2003, Laura Rose Skaksen, born 2007.

Current Employment:

Professor in International Economics, Department of Economics, Copenhagen Business School, Porcelænshaven 16A, 1., 2000 Frederiksberg, phone +4538152582, fax +4538152576, e-mail: jrs.eco@cbs.dk.

Other affiliations:

Research fellow at Center for Economic and Business Research
Research fellow at IZA, Bonn, Germany.

External activities

Member of the chairmanship of the Economic Council.
Member of the editorial board for "Nationaløkonomisk Tidsskrift".
Member of The Academic Selection Committee for Kronprins Frederiks Legat til John F. Kenedy Schppl of Government, Harvard University

Education:

High School 1978-81 (Morsø Gymnasium)
Line: Social Studies.
University of Aarhus 1981-91:
Degrees: Cand.oecon. (master), August 1987.
Ph.D., September 1991.

Employment:

September 1987 - January 1988, Civil defense corps.

February 1988 - December 1988, Research assistant under Professor Torben M. Andersen, Department of

Economics, University of Aarhus.

January 1989 - January 1991, Research Scholar, financed by the Social Research Council, Department of Economics, University of Aarhus.

August 1989 - July 1990, Visiting research student at Department of Economics, Birkbeck College, University of London, UK.

February 1991 - August 1994, Assistant professor, Department of Economics, University of Aarhus.

January 1994 - February 1994, Visiting research scholar, Department of Economics, University of Southampton, UK.

February 1994 - March 1994, Visiting research scholar, Department of Economics, University of Exeter, UK.

September 1994 - August 2000, Associate professor, Department of Economics, University of Aarhus.

October 1994 - December 1994, Visiting research scholar, Department of Resource and Agricultural Economics, UC Berkeley, USA.

August 2000 - December 2000, Visiting research scholar, Department of Economics, University of California at Santa Cruz, USA.

September 2000 – December, 2002, Professor and Head of Department, Department of Economics, University of Southern Denmark, Odense.

January 2003 – present, Professor, Department of Economics, Copenhagen Business School

List of publications

I. Monographs and Books:

1. "Economic Consequences of Labour Unions", Ph.D. dissertation, Department of Economics, University of Aarhus, 1991.
2. Denmark and the Information Society: Challenges for Research and Education Policy (with Svend Erik Hougaard Jensen, Ulrich Kaiser, Nikolaj Malchow-Møller and Anders Sørensen), Forthcoming DJØF-forlaget 2003.

II. Articles in Periodicals

1. Torben M. Andersen and Jan Rose Skaksen, 2007, Labor Demand, Wage Mark Ups and Product Market Integration, *Journal of Economic*, forthcoming.
2. Nikolaj Malchow-Møller, Jakob Roland Munch, Sanne Schroll og Jan Rose Skaksen, Holdninger til Immigration – Er danskerne specielle?, *Nationaløkonomisk Tidsskrift*, 145, 59-82.
3. Jan Rose Skaksen and Anders Sørensen, 2005, Capital-Skill Complementarity and Rigid Relative Wages: Inference from the Business Cycle, *Contributions to Macroeconomics*: Vol. 5: No. 1, Article 7.
4. Jan Rose Skaksen, 2004, International outsourcing when labour markets are unionized,

- Canadian Journal of Economics*, 37, 78-94.
5. Nikolaj Malchow-Møller and Jan Rose Skaksen, 2004, Changes in Demand for Skilled Labour in Denmark – A Disaggregate Perspective, *Nationaløkonomisk tidsskrift*, 142, 67-80.
 6. Jakob Roland Munch and Jan Rose Skaksen, 2002, Product Market Integration and Wages in Unionized Countries, *Scandinavian Journal of Economics*, 104, 289-299.
 7. Mette Yde Skaksen and Jan Rose Sørensen, 2001, Should Trade Unions Appreciate Foreign Direct Investment, *Journal of International Economics*, 55, 379-390.
 8. Torben M. Andersen and Jan Rose Sørensen, 2000, Product Market Integration and Wage Formation, *Journal of Economic Integration*, 15, 281-293.
 9. Jakob Roland Munch and Jan Rose Sørensen, 2000, Competitiveness and Integration of Product Markets, *Open Economies Review*, 11, 359-381.
 10. Torben M. Andersen, Niels Haldrup and Jan Rose Sørensen, 2000, Product Market Integration and European Labour Markets, *Economic Policy*, 30, 105-133.
 11. Ole Risager and Jan Rose Sørensen, 1999, Job Security Policies and Trade Union Behaviour in an Open Economy. *Canadian Journal of Economics*, 32, 139-151.
 12. Morten O. Ravn and Jan Rose Sørensen, 1999, Schooling, Training, Growth and Minimum Wages. *Scandinavian Journal of Economics* 101, 441-457.
 13. Karsten Mosegaard, Anissa Shermake and Jan Rose Sørensen, 1998, Har udviklingen i den internationale handel været til ugunst for de ufaglærte? *Nationaløkonomisk Tidsskrift*, 136, 243-62.
 14. Ole Risager and Jan Rose Sørensen, 1997, On the Effects of Firing Costs when Investment is Endogenous, *European Economic Review*, 41, 1343-53.
 15. Morten O. Ravn and Jan Rose Sørensen, 1997, Minimum Wages and Growth, *Research in Labor Economics*, 16, 343-68. (Earlier version has appeared as CEPR Discussion Paper No 1212).
 16. Per S. Hansen, H. Peter Møllgaard and Per B. Overgaard, 1996, Asymmetric adjustment in Symmetric Duopoly, *Economics Letters*, 53, 183-88.
 17. Torben M. Andersen, Bo Sandemann Rasmussen and Jan Rose Sørensen, 1996, Labour Market Distortions and Fiscal Policy in Open Economies, *Journal of Public Economics*, 63, 103-17.
 18. Jan Rose Sørensen, 1996, Coordination of Fiscal Policy among a Subset of Countries, *Scandinavian Journal of Economics*, 98, 111-118.
 19. Torben M. Andersen and Jan Rose Sørensen, 1995, Unemployment and Fiscal Policy in an Economic and Monetary Union, *European Journal of Political Economy*, 11, 27-43.
 20. Torben M. Andersen and Jan Rose Sørensen, 1994, Interest Rate Spreads and Exchange Rate Variability, *The Manchester School*, LXII, 151-66.
 21. Jan Rose Sørensen, 1994, Market Integration and Imperfect Competition in Labour and Product Markets, *Open Economies Review*, 5, 115-30.
 22. Torben M. Andersen and Jan Rose Sørensen, 1993, Valutakurspolitik, troværdighed of rentedannelse - nordiske erfaringer, *Nationaløkonomisk Tidsskrift*, 131, 300-313.
 23. Jan Rose Sørensen, 1993, Integration of Product Markets and Lower Welfare in an Economy with Centralized Wage Setting, *Scottish Journal of Political Economy*, 40, 323-329.
 24. Jan Rose Sørensen, 1993, Integration of Product Markets when Labour Markets are Unionized, *Recherches Economiques de Louvain*, 59, 485-502.
 25. Jan Rose Sørensen, 1992, Profit-sharing in a Unionized Cournot Duopoly, *Journal of Economics*, 55, 151-167.
 26. Jan Rose Sørensen, 1992, Uncertainty and Stagflation in a Wage Bargaining Model,

- Scandinavian Journal of Economics*, 94, 443-455.
27. Torben M. Andersen and Jan Rose Sørensen, 1991, Uncertain Exchange Rate Policies and Interest Rate Determination, *Kredit und Kapital*, 24, 468-483.
 28. Jan Rose Sørensen, 1991, Political Uncertainty and Macroeconomic Performance, *Economics Letters*, 37, 377-381.
 29. Torben M. Andersen and Jan Rose Sørensen, 1988, Exchange Rate Variability and Wage Formation in Open Economies, *Economics Letters*, 28 (1988), 263-268.

III Books

1. Svend E. Hougaard Jensen, Ulrich Kaiser, Nikolaj Malchow-Møller, Jan Rose Skaksen and Anders Sørensen, 2003, Denmark and the Information Society, Challenges for Research and Education Policy, DJØF Publishing Copenhagen

IV Contributions in Books

1. Jan Rose Sørensen, 1996, Ufuldkommen konkurrence, finanspolitik og arbejdsløshed, in *Markeder i Opbrud*, Per N.D. Bukh and Peter Skott (eds.), Aarhus Universitetsforlag.
2. Torben M. Andersen and Jan Rose Sørensen, 1993, Will Product Market Integration Lower Unemployment?, in J. Fagerberg & L. Lundberg (eds.): *European Economic Integration: a Nordic Perspective*, Avebury.
3. Torben M. Andersen and Jan Rose Sørensen, 1992, Exchange Rate Risks, Interest Rates and European Monetary Integration, in H. Kempf & W. Marois (red): *Monnaie, Taux d'Intérêt et Anticipations*, Economica.

V Reports

1. Globalisering og ulighed på det danske arbejdsmarked (with Nikolaj Malchow-Møller), CEBR Report 2003-1.
2. The Reports from the Economic Council since fall 2003.

Awards

“Den Gyldne Pegepind”, 1996. Teacher of the year at the Department of Economics (student prize).
“Reiholdt W. Jorck og hustru’s fond’s pris”, 1999.
“Den Gyldne Pegepind”, 2000. Teacher of the year at the Department of Economics (student prize)
Grundfosprisen, 2003, together with Svend Erik Hougaard Jensen, Ulrich Kaiser, Nikolaj Malchow-Møller and Anders Sørensen. The price was given for the monograph: Denmark and the Information Society: Challenges for Research and Education Policy.